

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 września 2016r.

Powódka R. S. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego C. Towarzystwa (...) z siedzibą w W. kwoty 1325,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 października 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 1 listopada 2006 r. między powódką a pozwanym została zawarta na czas nieokreślony umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowy Bolero, potwierdzoną polisą (...). Postanowienia przedmiotowej umowy stanowiły wzorzec umowny, który został ustalony przez pozwaną jednostronnie, toteż jego treść nie została uzgodniona z powódką indywidualnie. W ramach zawartej umowy powódka zobowiązała się wpłacać rocznie na indywidualny numer rachunku bankowego składkę w wysokości 2640 zł. Zawarta między stronami umowa została rozwiązana w dniu 30 września 2015 r., a pozwany dokonał umorzenia środków zgromadzonych na rachunku bankowym przypisanym do powódki. Z umorzonych środków w wysokości 1815,27 zł pozwany pobrał opłatę z tytułu umorzenia jednostek w wysokości 1325,15 zł. W ocenie powódki postanowienia OWU, treść polisy numer (...) oraz załącznika numer 2 do OWU regulujące prawo pozwanej do pobrania opłaty likwidacyjnej i jej wysokość nie były uzgodnione indywidualnie z powódką, nie zawierając definicji opłaty likwidacyjnej i nie wyjaśniają istoty jej pobrania, zastrzegają pobranie opłaty likwidacyjnej ryczałtowo, nie zastrzegają świadczenia ekwiwalentnego za pobranie opłaty likwidacyjnej oraz są w istocie tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w związku z czym nie wiążą go, gdyż kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, jednocześnie rażąco naruszając jego interesy (pozew – k. 2-7).

Pozwany w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na swoją rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazał ponadto, że postanowienia OWU regulujące świadczenia inwestycyjne określające główne świadczenia stron w rozumieniu art. 3851§ 1 k.c. nie mogą być przedmiotem incydentalnej kontroli wzorca umowy dokonywanej przez Sąd, w dodatku zakwestionowane postanowienia nie stanowią klauzul niedozwolonych, gdyż nie kształtują praw i obowiązków stron w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając przy tym jego interes. Ponadto wskazał, że w związku z rozwiązaniem umowy przed terminem pozwany poniósł koszty (odpowiedź na pozew k. 52-69).

W piśmie procesowym z dnia 25 sierpnia 2016 r. strona powodowa podtrzymała swoje dotychczasowe żądanie (pismo procesowe k. 84-94).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 października 2006 roku R. S. zawarła z Towarzystwem (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. umowę indywidualnego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...), potwierdzoną polisą nr (...), na podstawie której wyraziła zgodę na objęcie ją ochroną ubezpieczeniową przez pozwane towarzystwo zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia. Powódka zobowiązała się do uiszczenia składek z tytułu ubezpieczenia podstawowego w wysokości 2640 zł rocznie. R. S. przystąpiła do ubezpieczenia począwszy od dnia 1 listopada 2006 roku, a umowa została zawarta na czas nieokreślony, przy czym strony ustaliły, że umowa ulega rozwiązaniu: 1) z końcem miesiąca, w którym wartość jednostek uczestnictwa zgromadzonych na rachunku jednostek uczestnictwa nie wystarczy na pokrycie opłat przewidzianych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, 2) z dniem śmierci ubezpieczonego; 3) z dniem dokonania całkowitego wykupu ubezpieczenia (okoliczności bezsporne, polisa nr (...)) k. 12, wniosek o zawarcie umowy indywidualnego ubezpieczenia na życie k. 74-76).

W ramach zawartej umowy R. S. obowiązywał wykorzystywany przez stronę pozwaną w ramach wykonywanej działalności ubezpieczeniowej wzorzec umowny o nazwie: „Ogólne warunki indywidualnego ubezpieczenia na życie

z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi wraz z załączoną do niego Załącznikiem nr 1 dotyczącym opłat związanych z prowadzeniem ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym oraz Załącznikiem nr 2 określającym wysokość opłat pobieranych z tytułu umorzenia jednostek nabytych za składki wpłacane przez pierwsze dwa lata (okoliczności bezsporne, załącznik nr 1 i 2 k. 13, OWU k.14-17).

Zgodnie z § 18 ust 8 OWU w przypadku dokonywania całkowitego wykupu lub częściowego wykupu Towarzystwo pobiera opłatę związaną z umorzeniem jednostek zgromadzonych w pierwszych dwóch latach okresu ubezpieczenia, określoną w Załączniku nr 2 do niniejszych OWU. Opłata ta pomniejsza wartość jednostek uczestnictwa podlegających całkowitemu wykupowi lub częściowemu wykupowi. Wysokość opłaty jest ustalana przez Towarzystwo jako procent wartości umarżanych jednostek zgromadzonych w dwóch pierwszych latach okresu ubezpieczenia i jest zróżnicowana w zależności od roku okresu ubezpieczenia, w którym dokonywany jest całkowity wykup, a także zróżnicowana dla umów ubezpieczenia ze składką jednorazową i dla umów ubezpieczenia ze składką regularną (okoliczności bezsporne, OWU k. 14-17).

Wysokość opłat pobieranych z tytułu umorzenia jednostek nabytych za składki wpłacane przez pierwsze dwa lata wynosiła odpowiednio:

<i>Rok okresu ubezpieczenia, w którym dokonywany jest wykup jednostek</i>	<i>% wartości umarżanych jednostek</i>
0	100
1	100
2	94
3	91
4	88
5	84
6	81
7	77
8	73
9	<u>69</u>
10	65
11	60
12	55
13	50

14	44
15	38
16	31
17	24
18	17
19	9
20 lub więcej	0

(okoliczności bezsporne, Załącznik nr 2 k. 13)

Pismem z dnia 15 października 2015 roku C. Towarzystwo (...) z siedzibą w W. poinformowało R. S., że na podstawie złożonej rezygnacji z umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...) oraz OWU wyżej wskazana umowa ubezpieczenia została rozwiązana z dniem 30 września 2015 r. W związku z powyższym Towarzystwo dokonało wykupu jednostek zgromadzonych na indywidualnym rachunku jednostek uczestnictwa, w związku z czym na wskazany rachunek bankowy R. S. zostanie wypłacona kwota w wysokości 490,12 zł. Ponadto przedstawiono kalkulację kwoty do wypłaty z tytułu całkowitego wykupu, zgodnie z którą wartość jednostek zgromadzonych na rachunku R. S. wynosiła 1.815,27 zł, zaś wysokość opłaty z tytułu umorzenia jednostek określono na kwotę 1325,15 zł (okoliczności bezsporne, pismo pozwanego z dnia 15 października 2015 r. k. 20).

Pismem z dnia 28 października 2015 r., w związku z rozwiązaniem umowy potwierdzonej polisą nr (...) oraz nienależnym pobraniem wpłaconych przez R. S. kwot, R. S. wezwała C. Towarzystwo (...) z siedzibą w W. do zapłaty kwoty 1325,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia pobrania wskazanej kwoty stanowiącej opłatę z tytułu umorzenia jednostek – w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia niniejszego pisma pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (okoliczności bezsporne, wezwanie do zapłaty k. 21, potwierdzenie odbioru k. 22).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości, a Sąd, analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy, nie dopatrył się okoliczności mogących skutkować powstaniem wątpliwości co do ich autentyczności.

Sąd oddalił wniosek dowodowy zaoferowany przez stronę pozwaną, w postaci wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka I. S., albowiem okoliczności mające zostać stwierdzone zawnioskowanym przez pozwanego dowodem, zdaniem Sądu nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, natomiast przeprowadzenie dowodu przedłużyłoby postępowanie.

W istocie stan faktyczny nie był w niniejszej sprawie sporny, zaś osią sporu były jedynie zagadnienia stricte prawne, tj. czy postanowienia OWU dotyczące opłaty z tytułu umorzenia nabytych jednostek stanowią klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 3851 k.c., w tym czy świadczenie z tytułu umorzenia jednostek uczestnictwa i wykupu było świadczeniem głównym w ramach łączącego strony stosunku prawnego, a także – czy roszczenie powódki uległo przedawnieniu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Strona powodowa w niniejszym postępowaniu dochodziła zwrotu pobranej przez pozwanego opłaty z tytułu umorzenia jednostek nabytych za składki w ramach zawartej między stronami umowy ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a stanowiącej w jego ocenie niedozwolone postanowienia umowne.

Przepis art. 3851 § 1 k. c. stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeśli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Sankcją określoną w tym przepisie jest więc częściowa jednostronna bezskuteczność umowy, polegająca na tym, że postanowienie umowne uznane za niedozwolone staje się bezskuteczne wobec jednej ze stron umowy – nie wiąże konsumenta. Nie upada natomiast cała umowa. Za uzgodnione indywidualnie postanowienia można przyjąć jedynie te warunki umowy, na które konsument miał rzeczywisty wpływ.

Nie ulegało wątpliwości, że w chwili zawierania i w trakcie wykonywania przedmiotowej umowy R. S. była konsumentem. Okoliczność ta pozostawała poza sporem w niniejszym postępowaniu. W dodatku zgodnie art. 808 § 5 k.c.: jeżeli umowa ubezpieczenia nie wiąże się bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową ubezpieczonej osoby fizycznej, art. 3851-3853 stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim umowa dotyczy praw i obowiązków ubezpieczonego.

Oczywiste jest również, że postanowienia dotyczące opłaty likwidacyjnej stanowiły element ustalonych przez stronę pozwaną OWU i tym samym nie zostały uzgodnione z powódką indywidualnie, a powódka nie miała wpływu na ich treść, gdyż nie były przedmiotem negocjacji. Nie budzi przy tym wątpliwości, że postanowienia OWU stanowią wzorzec umowy, opracowany przed zawarciem umowy, zaproponowany konsumentowi przez kontrahenta. W tym miejscu należy również wskazać na stanowisko judykatury, zgodnie z którym użyte w art. 3851 § 1 k.c. określenie "postanowienie umowy" obejmuje zarówno postanowienie umowy w ścisłym znaczeniu tego terminu, jak i postanowienie wzorców, które wprawdzie "postanowieniami umowy" w ścisłym znaczeniu nie są, ale kształtują, obok nich treść stosunku zobowiązaniowego (wyrok SA w Katowicach z dnia 29.11.2011 r., V ACa 546/11, LEX Nr 1120399). W tym miejscu wypada również podkreślić, że strona pozwana nie wykazała, choć na niej spoczywał ciężar dowodu, że postanowienia dotyczące pobierania opłaty likwidacyjnej zostały z powódką uzgodnione indywidualnie.

W ocenie Sądu świadczenie z tytułu wykupu, niezależnie od tego, jak jest nazywane w treści OWU, stanowi świadczenie główne ubezpieczyciela na rzecz konsumenta w zakresie, w jakim w umowie ubezpieczenia zawarty jest element inwestycyjny. Uzyskanie tego świadczenia, czyli wartości jednostek uczestnictwa nabytych za składki ubezpieczeniowe, wycenione na dzień ustalony w OWU po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, stanowi ekonomiczny cel umowy z punktu widzenia konsumenta. Jest to jedyne świadczenie, jakie przypada konsumentowi w związku z inwestowaniem składki ubezpieczeniowej, o ile OWU nie przewidują innych dodatkowych świadczeń. Świadczenie z tytułu wykupu należy postrzegać jako wykonanie przez ubezpieczyciela zobowiązania z umowy ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym w zakresie inwestowania składki ubezpieczeniowej. W tym sensie ma ono takie samo znaczenie, jak świadczenie z tytułu śmierci ubezpieczającego lub dożycia przezeń określonego wieku. Nie ma zatem usprawiedliwionych podstaw, by uważać świadczenie z tytułu wykupu ubezpieczenia za mające inny charakter niż główne. Świadczenia główne co do zasady nie podlegają kontroli w świetle klauzuli generalnej ustanowionej w art. 3851 § 1 k.c., chyba że zostały określone w sposób niejednoznaczny. W niniejszej sprawie zachodzi ten właśnie przypadek - świadczenie z tytułu wykupu i w konsekwencji świadczenie, jakie ubezpieczyciel pobiera z tego tytułu od konsumenta, nie jest jednoznacznie określone. Jego wysokość zależy bowiem od parametru nieznanego żadnej ze stron umowy ani w chwili jej zawierania, ani w chwili rozwiązywania - od wartości jednostek uczestnictwa w dniu wyceny. Nie ulega kwestii, że wartość jednostek uczestnictwa w dniu wyceny zależy od gry rynkowej instrumentami finansowymi, od których wartości zależy wycena jednostek uczestnictwa. W konsekwencji należy przyjąć, że w umowie z powodem pozwany zawarł co najwyżej podstawę ustalenia przyszłego świadczenia. Z tych względów omawiane postanowienia OWU podlegają incydentalnej kontroli w świetle art. 3851 § 1 k.c.

Odnosząc się zaś do kolejnej z przesłanek abuzywności klauzul wskazać należy, że zgodnie z przyjętym stanowiskiem judykatury, podstawowym elementem przyjętych w obrocie gospodarczym „dobrych obyczajów” jest zasada lojalności, uczciwości i szacunku wobec kontrahenta. Tym samym sprzeczne z dobrymi obyczajami są takie działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezinformacji, wykorzystania naiwności lub niewiedzy klienta, wprowadzenia go w błąd co do realnych obciążeń i ryzyk związanych z umową oraz co do tego, jakie świadczenia na swoją rzecz zastrzegł przedsiębiorca. Z kolei „interes konsumenta” należy rozumieć szeroko, a to jako elementy ekonomiczne (przede wszystkim związane z zachowaniem ekwiwalentności świadczeń oraz proporcjonalności obciążeń nałożonych na konsumenta do realnych kosztów związanych z umową i wartości świadczeń uzyskanych przez konsumenta), jak również pozaekonomiczne, takie jak pewność obrotu, zaufanie, czas poświęcony na realizację swoich uprawnień, przekonanie o rzetelnym potraktowaniu przez drugą stronę umowy. Ustawodawca wymaga, by naruszenie interesów konsumenta przez klauzulę abuzywną nastąpiło w stopniu „rażącym”, a zatem musi być to naruszenie znaczne, polegające na drastycznym odejściu od zasad uczciwego obrotu, lojalności, szacunku dla drugiej strony umowy. Działanie wbrew „dobrym obyczajom” w rozumieniu art. 385 § 1 k.c. w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 13.09.2012 r., VI ACa 461/12, Lex nr 1223500).

W świetle powyższych ustaleń i rozważań, Sąd uznał postanowienia OWU dotyczące opłaty związanej z umorzeniem jednostek zgromadzonych w pierwszych dwóch latach okresu ubezpieczenia za sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszające interesy konsumenta. Zauważyć bowiem należy, że analizowane postanowienia OWU prowadziły do przejścia przez stronę pozwaną niemal całości aktywów zgromadzonych przez powódkę przez dwa pierwsze lata ubezpieczenia, tj. 69 %, kształtując tym samym prawa i obowiązki powódki w sposób niedopuszczalny w relacji konsument – przedsiębiorca. Mało tego, strona pozwana w świetle OWU miała prawo do naliczenia rażąco wygórowanej opłaty za umorzenie jednostek, a powódka nie miała możliwości jej uniknięcia czy uchylecia się od obowiązku jej uiszczenia, bowiem opłata ta była pobierana w drodze potrącenia z kwot przysługujących powódce. Zachodziła zatem zdaniem Sądu rażąca dysproporcja stron stosunku zobowiązaniowego. W istocie więc strona pozwana przerzuciła na konsumenta całość obciążeń i ryzyka związanego z zawartą umową, narzucając mu świadczenie o niejasnym charakterze (w praktyce bardziej zbliżone do kary umownej, choć określone jako „opłata”) i o niezrozumiałym dla konsumenta celu. Warto zauważyć, że pozwany określił to świadczenie jako „opłata związana z umorzeniem jednostek zgromadzonych w pierwszych dwóch latach okresu”, co sugerowałoby raczej, że celem świadczenia ma być pokrycie kosztów umorzenia jednostek, tymczasem jak się okazuje w rzeczywistości zamiarem strony było zagwarantowanie sobie, że niezależnie od czasu trwania umowy klient skompensuje jej wszelkie koszty prowadzonej działalności. Dążenie strony pozwanej do zapewnienia sobie zysków i zredukowanie ryzyka związanego z negatywną oceną oferty strony pozwanej przez jej klientów nie może prowadzić do obciążenia tymże ryzykiem oraz wszelkimi ponoszonymi przez nią kosztami drugiej strony umowy ubezpieczenia. Usprawiedliwienia dla powyższego nie stanowi nawet fakt, że umowa ubezpieczenia miała długoterminowy charakter, co spowodowało rozłożenie w czasie kosztów ponoszonych przez zakład ubezpieczeń. Lojalność wobec strony nakazuje w sposób czytelny oznaczyć w takiej sytuacji, że konkretne świadczenie jest karą umowną czy też innym świadczeniem odszkodowawczym za przedterminowe zakończenie stosunku zobowiązaniowego, nie zaś ukrywać rzeczywisty sens spornej opłaty przed konsumentem.

Nie bez znaczenia dla oceny abuzywności przedmiotowych postanowień pozostaje również orzecznictwo Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W wyroku z dnia 7 października 2011 r., sygn. akt XVII Amc 1704/09, Sąd ten uznał za niedozwolone i zakazał wykorzystywania postanowienia, w którym wysokość opłaty likwidacyjnej, stanowiącej procent środków wypłacanych z subkonta składek regularnych, wynosiła w 1 i 2 roku 99 %, a następnie w kolejnych latach odpowiednio 80%, 70%, 60%, 50%, 40%, 30%, 20% i 10%. Wskazane postanowienie zostało następnie umieszczone w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod nr (...). Ponadto podobne postanowienia wzorców umowy znajdują się pod pozycjami: (...), (...), (...) we wskazanym rejestrze. Podobieństwo występujące pomiędzy postanowieniami stosowanymi przez stronę pozwaną a wskazanymi wyżej postanowieniami niedozwolonymi przemawia za przyjęciem, że zapisy z § 18 ust. 8 OWU stanowią

niedozwolone postanowienia umowne. W każdym z tych przypadków przewidziana wysokość opłaty likwidacyjnej jest bowiem wygórowana i nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia faktycznego.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, a w szczególności fakt, że w sprawie niniejszej zostały wykazane wszystkie przesłanki uznania kwestionowanego postanowienia umowy ubezpieczenia dotyczącego opłaty pobieranej z tytułu umorzenia jednostek nabytych za klauzulę abuzywną, należy stwierdzić, że postanowienie to nie wiąże powódki, przy związaniu stron umową w pozostałym zakresie.

W konsekwencji powyższego uznać należy, że świadczenie spełnione przez powódkę tytułem opłaty pobranej z tytułu umorzenia jednostek nabytych za składki wpłacane przez pierwsze dwa lata stanowi świadczenie nienależne. Skoro bowiem postanowienie dotyczące wyżej wskazanej opłaty stanowiło niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 3851 § 1 i § 2 k.c. i z racji tego nie wiązało powódki, to tym samym spełnienie na jego podstawie świadczenia nastąpiło bez podstawy prawnej, a w związku z tym było ono świadczeniem nienależnym podlegającym zwrotowi na podstawie art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c.. Zgodnie bowiem z treścią powołanego przepisu świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Kierując się przedstawioną argumentacją i przytoczonymi regulacjami prawnymi, uznając podniesione przez pozwanego zarzuty za niezasadne, Sąd orzekł jak w pkt I sentencji.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie znowelizowanych przepisów Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 roku, o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy Kodeks cywilny (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1830), w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.7) wprowadza się następujące zmiany: 2) w art. 481: a) § 2 otrzymuje brzmienie: „§ 2. jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy”. W świetle art. 56 cytowanej ustawy do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Zgodnie z § 20 ust. 6 OWU w ciągu 7 dni od umorzenia jednostek pozwany dokona wypłaty kwoty uzyskanej w wyniku operacji opisanych w pkt 3-5. Wobec tego, że pozwany dokonał umorzenia w dniu 30 września 2015 r., odsetki zasądzone zostały od dnia 8 października 2015 r.

Wobec uwzględnienia powództwa w całości o kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Sąd obciążył kosztami poniesionymi przez powódkę w całości pozwanego, jako stronę przegrywającą sprawę. Na koszty te złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 67 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym w kwocie 180 zł ustalone na podstawie obowiązującego w dacie wszczęcia postępowania § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490, tekst jedn.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

SSR Paweł Szymański

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi powódki.